

A MI ÚJSÁG ? UNK

Általános Iskola Hantos

2002. március

Áprily Lajos
Március

**A Nap tüze, látod,
a fürge diákat
a hegyre kicsalta:
a csúcsra kiállt.
Csengve, nevetve
kibuggyan a kedve
s egy ős evoét
a fénybe kiált-**

**Régi kiszáradt
tó vize árad,
néma kutakban
a víz kizubog.
Zeng a picinyke
szénfejű cinke
víg dithytrambusa:
daktilusok.**

**Selymit a barka
már kitakarta,
sárga virágját
bontja a som.
Fut, fut az áram
a déli sugárban,
s hőkken a hó
a hideg havason.**

Válogatás az „Ügyes kezek” szakkör gyöngyfűzős munkáiból

BESZÉLGETÉS

PÁLKOVÁCS TANÁR BÁCSIVAL ÉS KLÁRI TANÍTÓ NÉNIVEL

Szakkörünk néhány tagja február 6-án vendégségben járt a Pálkovács házaspárnál. Tanító néni szavait K.n., tanár bácsiét T.b. jelöli.

- *Hol ismerkedtek meg?*

K.n.: Sárosdon. Odakerültem tanítani 1958-ban. 2 évig voltunk ott, akkor összeházasodtunk, és idejöttünk Hantosra, itt kaptunk lakást.

- *Milyen tartárgyakat tanítottak?*

K.n.: Én alsó tagozatos tanító vagyok. De amikor idejöttünk, mindenfélét tanítottam, mert ha hiányzott valaki, azt hiszem, 5 tagú volt a tantestület, sokszor

felsőben is vittem főleg a kedvencemet, a matematikát, de rajzot, orosz, fizikát, is, ami jött. Én délután tanítottam, úgyhogy délelőtt én voltam a Jolly Joker. Tibi bácsit gyakran vitték katonának, olyankor az ő osztályait is tanítottam. Meg esti tagozaton is, a dolgozók iskolájában.

T.b.: Amikor idekerültünk, rajzot, fizikát, kémiát, matematikát, egy évig történelmet is, utána testnevelést és biológiát. Én is tanítóképzőben végeztem, később szereztem tanári diplomát Pécsen testnevelés-biológia szakon.

- *Korán eldöntötték, hogy tanítani fognak?*

T.b.: Nem. Én erdész szerettem volna lenni. Jelentkeztem is Sopronba az erdészeti technikumba, csak a kollégiumban nem tudtak helyet biztosítani. Átirányítottak Mosonmagyaróvárra gépipari technikumba. Oda meg nem mentem, mert messze volt. Aztán egyszer kaptam egy levelet, hogy amennyiben tovább akarok tanulni, iratkozzak be Sárbogárdon a tanítóképzőbe.

K.n.: Én is véletlenül. A gimnáziumban végeztem, miniszteri kitüntetéssel. A fejembe vettem, hogy orvosi műszerész leszek, mert az olyan jól hangzott. Azt se tudtam, mi az. Közben egy csavart nem tudok becsavarni, abszolút nincs kézügyességem. De jelentkeztem, és nagyon rosszul esett, hogy a felvételin gyengébben teljesítő fiút vették fel, és nem engem. Akkor indult Kaposváron kísérletképpen tanítóképző. Édesanyám odaparancsolt felvételizni. Felvettek, az egyéves volt, de borzalmas. Éjjel-nappal tanultunk, könyvek nem voltak, a tanárok szavait jegyzeteltük, abból készültünk. Annyira féltem a vizsgától, hogy megírtam az öcsémnek, legalább ő tanuljon jól, ha már én szégyent hozok a családra. Erre édesanyám úgy megijedt, hogy hamar táviratozott: nem baj, kislányom, ha meg is buksz, mi szeretünk. Végül kitűnőre sikerült. Egy év tanítási gyakorlat után tettünk képesítő vizsgát, szerencsére matematikát húztam, azt kellett tanítani teljesen ismeretlen, pimasz városi gyerekeknek. De az is kitűnő lett.

- *Voltak rossz diákok?*

K.n.: Nagyon szerettem a gyerekeket, sokszor a legcsintalanabbakat, nagyon a szívemhez nőttek. De úgy tűnik, én is, mert a mai napig kitörő örömmel fogadnak. Nagyon szép emlékeim vannak, nagyon aranyos osztályaim voltak. Mikor már nagy felmenőben tanítottunk, vagyis elsőtől negyedekig vittünk egy osztályt, egy évig szinte sirattam őket, mikor felsőbe mentek. Teljes sértésnek vettem, ha szidták őket, minden dolgotukat megnéztem, hogy hogy állják meg a helyüket. Az elsősök még az óvó néni után sírtak, nem érezték igazságosnak, hogy én csak dirigálok, de másodiktól már egymás szeméből láttunk mindent, olyan volt a kapcsolat.

- *Jobb volt a régi iskolai élet a mostaninál?*

K.n.: Szerintem igen. A gyerekeknek többet jelentett az iskola. A második otthonuk volt. Az ifjúsági mozgalomban is kirándultunk, kerékpártúrákat, bográcsos főzéseket, számháborúkat

szerveztünk. Nem volt TV, számítógép, igényelték is a törődést. A szüleiteken látjátok, mikor kézilabdázni jönnek, milyen lelkesek. Voltak mindig lustábbak is, meg elevenebbek is, de 3336-os létszámú osztályokkal is szépen elboldogultunk. Sőt még a szüleikkel is. A régi időben csak 6 osztályt végeztek, aztán a dolgozók iskolájában fejezték be a 8.-at. Nagyon furcsa volt, mert azok a bácsik, akiknek gyerekkorom óta csókolommal köszöntem (én ötödikes koromtól Hantoson nőttem fel), az iskolában ők köszöntek csókolommal nekem, és tanító néinek szólítottak. Roppant tisztelettudóak és aranyosak voltak.

- *Van olyan gyerekkori emléke, amire szívesen gondol vissza?*

K.n.: Nagyon sok! Pestre kirándulni vonattal! Meg tanulmányi versenyekre vittek, biciklivel mentünk, mert akkor még itt nem járt busz, és harmadik lettem magyarból. Ezek olyan sikerek voltak, amikre akkor büszke voltam.

- *És tanár bácsinak milyen emlékei vannak?*

T.b.: Én Sárosdon jártam iskolába, ott is születtem. Szerettünk sportolni, rengeteget kirándultunk. A Velencei-tónál heteket töltöttünk. Béreltünk 8-10 csónakot egy napra, és eveztünk.

K.n.: Pingpongbajnok is voltál.

T.b.: Igen, megyei bajnok is voltam, magasugrásban meg harmadik helyezett 165-170 cm-rel.

K.n.: A sors iróniája, hogy én kitüntetéssel végeztem minden iskolámat, de ha valamiből megbuktathattak volna, az a testnevelés. Született kétfalás voltam, de nagyon lelkes. Amit nekem a tanárok mondtak, az szent volt. Mindennek lelkesen nekimentem, és mindig nagy baleset lett belőle. Mikor a kötélről leestem, kiszakadt a bokámban az ér, amikor a bordásfalról, kisebb agyrázkódásom lett. Végül úgy kikészítettem a tanárnőt, hogy a bemelegítő gyakorlat után az következett, hogy "Osztály vigyázz! Mányoki, állj ki!" Aztán mentek a tornaszerekhez. De megadták az ötöst, mert mindent elkövettem. És mikor az első iskolai találkozó volt, büszkén jelentettem, hogy "Nem fogjátok elhinni, testnevelő tanár a férjem!"

- *Mikor született meg az első gyerekük?*

T.b.: 1961. szeptember 29-én, akkor még az volt a fegyveres erők napja. Apukáddal egy napon, Anzsi.

K.n.: A második meg 1968-ban.

T.b.: Azóta meg már három unokánk is van.

K.n.: Volt sok jó és sok nehéz dolog is. A szépekre visszaemlékszik az ember, a rosszat meg elfelejti. Felváltva tanítottunk. Én mindig délutános voltam, egyrészt összevonások is voltak még akkor, meg nem volt osztályterem. Mi laktuk egyik felét az iskolának.

T.b.: Ott laktunk, ahol most a tanári, a szertárak és Ili tanár néni osztálya van.

K.n.: A másik végén meg a Kunosék laktak, a szülőktől hallhattatok róluk. Mikor Rita megszületett, két és fél hónap volt a szülési szabadság. Eleinte egy lányt fogadtam fel mellé, aki vigyáz rá. Délután meg este mentem tanítani. Szoptatni is szünetekben szaladtam haza.

T.b.: Tanító néni lefektette ebéd után, mire kelt, én voltam otthon.

K.n.: Persze volt, hogy nem aludt el, vagy sírt utánam.

T.b.: Nagyon sokszor a Győző tanár bácsi dajkálta.

K.n.: Ő volt az én nagy segítségem, akkor került ide. Aztán meg vittem magammal Ritát az órákra, amíg óvodába nem ment. A gyerekeket nem zavarta. Adtak neki papírt, csöndben elrajzolgatott. Tibcsivel már együtt lehettem három évig, valóságos csoda volt.

T.b.: Bizony, mikor esti tagozat is volt, sokszor reggel 8-kor kezdtük, és este 10 órakor fejeztük be a tanítást.

K.n.: Nehéz volt, de szegény felnőtteknek is. Keltek hajnalban, dolgoztak egész nap, úgy estek be fáradtan. Egy égő égett, majd elaludtak bent a melegen. De tanultak, és később jó páran le is érettségiztek.

- Klári néni szerint milyen az ideális gyerek?

K.n.: Mindenkinek az a sajátja, szerintem. Ha tudja is, látja minden hibáját, megbocsátja, valami mentséget keres. Legyen benne élet, elevenség.

T.b.: Vidám, szorgalmas, fegyelmezett, jó tanuló...

K.n.: Ilyen felnőttben sincs. Én csak az iparkodást vártam el tőlük.

T.b.: Nekem a kedvenceim a csibészek voltak, de nem a szemtelenek.

K.n.: Voltak tehetségtelen tanítványaim is, de ujjongtunk, ők is, ha valami kettesre sikerült végre. És nagyon rosszul esett, ha az édesanyja ezért leszidta, mert nekünk a gyerekekkel sok munkánk volt benne. Hogy mennyi szorgalmat írtak! Mert régen nagyon szorgalmasak voltak a gyerekek.

- Mi a véleményük a mai fiatalokról?

K.n.: Érettebbek és éretlenebbek is, mint mi voltunk. Több mindent tudnak, felvilágosultabbak, de talán a következményekkel előre nem mindig tudnak számolni. Nekik is nehéz, az iskola is nagy terheket ró rájuk.

T.b.: Könnyen jutnak jó dolgokhoz, éppen ezért nem becsülik meg. Mint most volt, hogy leszaggatták a függőnyt, kivágták a szúnyoghálót, vagy pár éve a kézilabdapálya közepén tüzet raktak, azon motoroznak, autóznak. Nem tudják értékelni, ami van. Ha abban az időben éltek volna, amikor a gyerekekkel kapáltuk ki a fűvet az első kézilabdapályához! Hogy mit dolgoztak vele, mire pálya lett, és hogy vigyáztak rá!

K.n.: A tantermek fáradt olajjal voltak felkenve a por ellen, ha leesett egy füzet, kész tragédia volt, mert átíttatta az olaj. A szülőkkel meg a gyerekekkel mit súroltuk, pasztáztuk, fényesítettük, hogy szép legyen. Szándékos károkozásra én nem emlékszem.

T.b.: Úgy figyelték, hogy melyik az, aki a padra firkál! Nem is szóltak nekünk, hanem ők maguk elintézték, hogy le kellett súrolni.

- Az évek során több helyen is laktak?

K.n.: Az iskolában 60-tól 67-ig, aztán a szolgálati lakásban, ahol most a Péter tanár bácsi. 84-ben költöztünk ebbe a házba.

- A saját gyerekeikkel szigorúbbak voltak, mint mással?

K.n.: Igen. Ezt máig se bocsátja meg a Rita. 4.-ben vettem át, és addig olyan szigorú tanítója nem volt. Én csak annyit mondtam neki délután, hogy tanuljon. Egyszer tudtam, hogy bele se nézett a könyvbe, és másnap környezet óra volt. Persze ő volt az első felelő. De értelmes leány volt, én sok szemléltető eszközt használtam, hogy értsék a gyerekek az anyagot, hát olyan kiselőadást tartott, hogy csak néztem. Muszáj volt belekötnöm, hogy hármast adhassak, nevelő célzattal. Apukád nagyon gyűlölködő szemmel nézett rám, Anzsi, nagyon megsajnálta és igazságtalannak tartotta. A fiamat meg nem tanítottam.

- Szomorúak voltak, amikor elköltöztek?

K.n.: Te, én még most se hevertem ki. A lányomat mindenkiről lebeszéltem, akinek megtetszett, de persze csak férjhez ment. A fiam 29 évesen nősült, de a szobája még mindig ugyanúgy van a játékaival, könyveivel. Ha jön a Petike, a fia, ő vetet elő ezt-azt.

- Tanár bácsi, szerette az állatokat?

T.b.: Én még most is nagyon szeretem, akármilyen állat. Valamikor voltak akváriumaink, tartottunk siklókat, gyíkokat, békákat. Galambjaink, csókáink, nyulaink is voltak. A fiam minden

beteg állatot hazahozott. Egyszer egy Csóríka nevű csókánk mindenhova jött utánunk, a gyerekeimnek vigyázni kellett a pályán, hogy rá ne lépjenek. Nem félt az emberektől, az úton is kerülgették még az autók is, egyszer meg a kocsmából kellett hazahozni.

- *Volt alkalmuk sokat utazni?*

K.n.: A gyerekeinkkel háromszor voltunk a Balaton mellett szakszervezeti üdülőben. Amúgy minden évben az iskolai kirándulásokon. Mikor a Ritával terhes voltam, én főztem a csapatnak. Sátorban aludtunk. Utólag csodálkozom, hogy lehettem ilyen könnyelmű. Augusztusban voltunk, és szeptemberben született a Rita.

T.b.: Még éjjeli túrákon is részt vett!

K.n.: És hogy élveztem!

T.b.: Én voltam Csehszlovákiában és az NDK-ban is. Tanítottam egy hónapig Zánkán az úttörővárosban, Csillebércen vezettem országos biológiai szaktábort, voltam tűzoltótáborban.

K.n.: Helyettem is a tanár bácsi járt, én voltam a tyúkanyó a gyerekekkel.

- *Gyermekkorukban mi volt a kedvenc olvasmányuk?*

K.n.: Nekem az Egri csillagok. Azt teljesen rongyosra olvastuk az öcsémmel, és szinte kívülről tudtuk. Mindig le is játszottuk. Fölálltunk a szemétdombra, az volt az egri vár, és onnan kardoztunk. Aztán hol az egyikünk ment be bőgve, hol a másik, hogy "Ráütött a kezemre!" 7 év van köztünk, de nagyon jól le tudtam hozzá gyerekesedni. Nagyon sokat olvastam. Iskolás koromban "mindenevő" voltam, egész fiatalon Jókait faltam, de minden komoly könyvet akkor olvastam. Most a Harry Potter négy kötetével végeztem, azt is nagyon élveztem. A Winnetou gyerekkoromban kimaradt, de mikor a tanítványaimnál ez volt a sláger, azt is elolvastam, nem akartam tájékozatlan lenni.

T.b.: Én is a kalandos könyveket szerettem. Ma már nincs türelmem hozzá, egy hosszabb filmet sem tudok végignézni.

K.n.: Már nem is látunk olyan jól, meg ennyi gyógyszer mellett az ember el is álmosodik, el is bambul.

- *Emlékeznek a háborúra?*

K.n.: Én akkor 6 éves voltam, borzalmas volt hallani, ahogy az ágyúkkal lőttek. Körtvéyesen laktunk, vályogfalú házban, ami tele lett ágyúgolyókkal. Egy éjszaka a kukoricáson át bemenekültünk Sárbogárdra a nagymamámékhoz, és ott vártuk ki a végét. De még háború után is sok gyerek felrobbant.

T.b.: Én Sárosdon éltem át a háborút. Nekünk is ki kellett menekülnünk a faluból, mert nagyon lőtték. Csillagmajornak hívták azt a pusztát, ahova mentünk. Volt, hogy este 10-kor szólt be az orosz, hogy német van-e, reggel meg már a német, hogy orosz van-e. Egymást kergették. Borzasztó volt látni, ahogy mentek a katonák az úton, jött egy német vadászgép, és géppuskázta őket végig, csak úgy dőltek az emberek a kerítés mellé. Halomba rakták őket a kocsira. Erről még beszélni se jó!

K.n.: Nem is szeretem a háborús és az akciós filmeket, az akkori rettegést idézi fel.

- *Vannak olyan gyermekkori barátai, akikkel máig is tartják a kapcsolatot?*

T.b.: Aki a legjobb barátom volt, aki az orromat is levágta (katonásdit játszottunk ásólapáttal), ő 1956-ban disszidált Amerikába, azóta se láttam. De vannak sárosdi osztálytársaim, akikkel üdvözljük egymást, ha találkozunk.

K.n.: Én meg szinte ki se mozdulok már 10 éve a házból. Voltak barátnőim itthon is, Pesten is, Sárbogárdon is, de évek óta nem láttam őket. Meg az Edit néni volt. Nagyon sokáig egymás mellett laktunk a szolgálati lakásban, együtt neveltük a gyerekeinket, ő most halt meg.

- *Van valami kívánságuk a jövőt illetően?*

K.n.: Hát most már a ti időtök legyen szebb. Mi már inkább visszanezünk a múltba.

T.b.: Betegség, háború ne legyen!

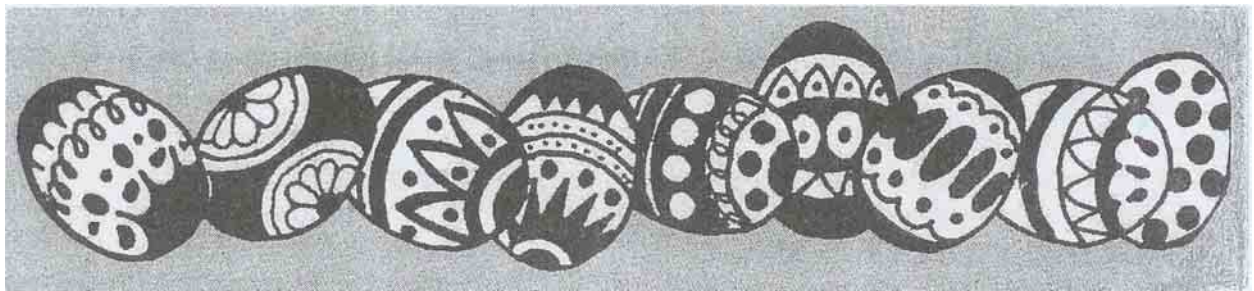
Köszönjük a kedves fogadtatást és a hangulatos beszélgetést!

JELMEZBÁL 2002

HÚSVÉT

A húsvét a vallásos zsidóság egyik legnagyobb ünnepe. Csak éppen nem húsvét, hanem pászka-ünnep vagy pészach a neve. A kifejezés a héber pészach és az arámi paszcha (görög átírásban: pászka) igéből származik, jelentése "elkerülés". Az elnevezés arra utal, hogy az egyiptomi fog-ságban a tíz csapás elkerülte a zsidókat.

Eredetileg (i. e. IX. SZ.) természeti ünnep volt, az aratás kezdete. A hétnapos ünnep előestéjén hibátlan bárányt öltök, amelyet a csont megtörése nélkül sütöttek meg, és kovásztalan kenyérral (macesz) és keserű salátával fogyasztottak el.

A keresztények számára a húsvét Jézus feltámadásának ünnepe.

Napját a niceai zsinat (325) a tavaszi napéjegyenlőséggel (március 21.) egybeeső vagy azt követő holdtölte utáni első vasárnapban határozta meg. Így a húsvét ünnepe március 22. és április 25. közé esik, és meghatározza a többi mozgó ünnep idejét is: farsangvasárnap húsvét előtt hét héttel, virágvasárnap húsvét előtt 7 nappal, áldozócsütörtök húsvét után 40 nappal, pünkösöd áldozócsütörtök után 10 nappal, Szentháromság vasárnapja pünkösöd után 7 nappal következik, Úrnapja a következő csütörtök, ill. vasárnap. Húsvétkor ér véget a nagyböjt, a hústól való 40 napos tartózkodás, innen származik a magyar elnevezés.

Az asszonyok nagy szorgalommal takarítottak, meszeltek, hogy húsvétra tisztaság, rend legyen a házban, s ez egyben a tavaszi nagytakarítást is jelentette, mely később, a nagy dologidő beálltával már kevesebb idejük maradt rá.

Országszerte húsvéthétfő reggelén indultak a legények locsolkodni. A lányok illendően megköszönték az öntözködést, és megkínálták a legényeket hímes tojással. Terített asztal is várta őket, süteménnyel, pálinkával, borral. De nem sokat időzhettek egy háznál, hiszen sok lány várta az öntözést. Nem volt szabad egyet sem kihagyni, mert az sértésszámba ment.

A festett hímes tojás elterjedése igen régi múltra tekint vissza, az irániak, kínaiak szokásaiban is megtaláljuk. A tojás az újjászülető élet jelképe volt. Ez él az öntözésért járó tojásajándék-ban is.

Több európai nyelven a teuton (norsze) Östra istennő ünnepének a neve ragadt a húsvétra: Oster(német), Easter(angol). Az istennőt szimboli-zálta a tojás és a nyuszi, ez utóbbit Németországban kezdték el újra húsvéti szimbólumként használni az 1800-as években és onnan terjedt el ma már a világon mindenhol.

Otthon vagyok Nyolcadikosok fogalmazásaiból

"Otthon. Mindenkinek mást jelent. Van, akinek családot, barátságot, és van, akinek ez a csodás szó semmit nem jelent. Hogy én mit érzek, ha az otthonra gondolok? Pontosán még nem tudom. Melegséget, boldogságot, szeretetet, megértést, de az, ami a legfontosabb, még nem született meg bennem...Mivel minden nap itthon eszem és alszom, ezért nem tudom, hogy mi az, ami igazából az "otthonhoz" köt."

"Azért érzem magam itthon ezen a helyen, mert itt születtem, és azóta is itt élek .....Tetszik, hogy mindenki ismer mindenkit, és az egész olyan, mintha a falu nem is lakosságból állna, hanem egy nagy családból. Itt mindig van olyan, aki megvigasztal, ha bánatos vagyok, és velem örül a boldogságomban."

"Az én otthonom Hantos. Kiskorom óta ebben a faluban élek. A házuk is itt épült. ...Ez a falu jobban összetart, mint egy nagyobb város. Itt laknak a barátaim, osztálytársaim, ismerőseim, akiket nagyon szeretek és tisztetek."

"A szüleimmel és a testvéreimmel lakom egy szép kertes házban... Barátokra is itt tettem szert először... Már úgy ismerem minden zegzugot, mint a tenyeremet... Szép kis falu a miénk, amit meg kell becsülni."

"Hantos az én otthonom. Itt mindig tudom, mi, mikor és hol történik. Ha szembejönnek velem az utcán, mindenkinek tudom a nevét, hogy hol lakik, meg minden mást is. Ha szórakozni, kikapcsolódni szeretnék, csak ki kell mennem a gyerekek kedvenc helyére, a pályára. Nem kell félnem attól, hogy nincs ott senki... Itt laknak a rokonaim, akiket sokszor meglátogatok... Rengeteg barátom van, akikkel megbeszéljük a problémáinkat, örömeiket, apró titkainkat... S hát a tanárok. Mintha mindenhol ott lennének, mindent tudnak rólunk. Ha rosszat csinálunk, leszidnak, de néha meg is dicsérnek. De nemcsak a gyerekek közt, hanem az egész faluban nagy az összetartás. Segítjük egymást, amiben csak lehet. S van egy nyugdíjas klub is. Kibeszélik a rossz dolgokat, elpanaszolják a betegségeket, de sokat nevetnek, zenét hallgatnak, sőt még táncolnak is. Boldogok így együtt. Nekem ez a falu a családom, s nem megyek el innen."

Gyors kérdések, gyors válaszok a kommunikációs szakkörösök között

Mi jut eszedbe a SZABADSÁG szóról?

-haza, emberek, zászló, lerakott fegyverek,
volt rabszolgaság, foglyok, tisztaság,
-Petőfi, harc, forradalom, függetlenség
-harc, békesség, megnyugvás, egyedüllét,
távollét, szökés, szünet, nyár
-szünidő, lánc, fut, iskola, madár, repülés,
-dicsőség, zászló, madár, harc, repülés
-függetlenség, béke, hazaszeretet,
Szabadság híd, Szabadság tér
-haza, rabság alóli szabadulás,
szabadságharc, Szabadság híd
-öröm, szárnyalás, buli, család, együttlét,
szabadságharc,
- fehér galamb, boldogság
-Szabadság híd, szárnyalás, szabadulás,
Szabadság-szobor, szabad versenyző
-nincs rabság, függetlenség,
-hétvége, nem raboskodunk, szabadon
élünk

Milyen színe, illata, tapintása van a szabadságnak?

világoskék, semmilyen, megfoghatatlan
fehér, nem lehet, nincs
fehér, nincs, lágy
kék, mint a szél, sikamlós
fehér, nincs, lágy
piros-fehér-zöld, puskaapor, új
piros-fehér-zöld, friss, semmilyen
zöld, friss, mint a levegő a hegyekben,
mint égen a felhő
fehér, hóvirág, puha, selymes
fehér, szél, puha
fehér, ibolya, selymes virágszirom
átlátszó, friss levegő, sima

És mit mond a költő?

Heltai Jenő: Szabadság

Tudd meg:
szabad csak az, akit
szó nem butít, fény nem vakít.
Se rang, se kincs nem veszteget meg,
nyíltan gyűlölhetsz, átkozhat, szerethetsz,
a látszatot lenézi, meg nem óvja,
nincs letagadni, titkolni valója.
...
nem alkuszik meg. hű becsületéhez,
bátran kimondja, mit gondol, mit érez,
nem nézi azt, hogy szép-e, tetszetős-e,
sem azt, kinek ki volt és volt-e őse.
...
Szenvedj meg érte. Ingyen azt nem adják.
Hol áldozat nincs, nincs szabadság.
...
De nem azért dúlt érte harc,
hogy azt csináld, amit akarsz.
S mindazt, miért más kinnal robotolt,
önzön magad javára letarold,
mert szabadabb szeretnél lenni másnál.
A szabadság nem perzsavásár.
Nem a te árud. Milliók kincse az,
mint a reménység, napsugár, tavasz.
Mint a virág, mely dús kelyhét kitarva
szétönti illatát a szomjazó világra,
hogy abból jótestvéri jusson
minden szegénynek ugyanannyi jusson.
A véröntözte magból most kikelt.
Ápold! Vigyázz rá! Órizd! Ünnepeled!

ÖTLETEK

a hagyományoktól eltérően

